Ч. 269 (12.925). Львів, неділя 29. листопаду 1931. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

СПІР ЗА ПОМОРЯ.

ЧИ „КОРИДОР“ Є ЗАГРОЗОЮ МИРА?

(Дискусія тріває. — Голоси амер. сенаторів. — Розвязка мін. Треврануса. — Чи тільки справи господарські? — Небезпечний пакт зі Совітами.)

Справа поморського коридору є дальше актуальною темою дискусій дипльоматів і преси. Погляди сен. Борага, які він висловив підчас побуту Ляваля і Ґрандія в Америці, присвоїли собі теж інші промінентні члени американського сенату. Сен. Шерман назвав польське Поморя „Альзацією XX. століття“, а сен. Рід в інтерв'ю, яке видрукував в „Журналь де Женев“ каже: „Я гадав би, що Франція повинна помагати переговорам між німцями і Польщею над розвязкою справою польського коридору, яка є найбільшою загрозою европейського мира“.

Виходить, що саме американці висувають тепер на перше місце програми ревізіонізму справу „коридору“. Але прецінь не хто інший, як американський президент Вільсон був духовним батьком ідеї доступу Польщі до моря! Коли нині деякі американські сфери і ґазети доказують, що цього доступу Польщі не треба, то це лише доказ, якою зручною була і є німецька пропаґанда, що зуміла сильно завоювати уми провідних мужів по той бік океану. М. ін. проти польського „коридору“ виступив гостро „Ню Йорк Геральд“.

У тій зміненій атмосфері німці підсувають конкретну розвязку. Вони, мовляв, згодні залишити Польщі Ґдиню і залізничу лінію, одно і друге під контролею Ліґи Націй, себто вузонький „коридорчик“, який повинен вистарчити Польщі для її господарської експанзії. Німецькі залізничі лінії булиб поведені під або над звуженим коридором, а вся поморська область увійшлаб політично у склад державних німецьких земель.

Це останній проект, який висунув нім. міністр Тревіранус на сторінках париського щоденника „Ле Соар“. Проект хитрий: „Кажете, що яких 60 проц. ваших торговельних оборотів з закордоном — це оборот заморський? Гаразд! Ніхто вам у тому перешкаджати не буде. Торгуйте здорові, тільки віддайте нам поморську землю“.

Та річ у тому, що **не лише амбіції господарського характеру велять Польщі цупко триматись за береги балтійського моря.** На це вказує хоч би те, що за короткий час поляки зуміли поставити не тільки торговельну але і военну фльоту (2 контрторпедовці, 5 торпедовців, 3 підводні судна, 4 виловлювачі мін, 2 канонерки і кілька менших кораблів) та спопуляризувати в своому громадянстві та у прихильних колах заграниці (Франція) **справу польських кольоній** — при новому поділі кольоніяльних мандатів у слідуючому році.

А потім: чи може бути маловажною для них справа самого поморського терену, на якому без сумніву польський елемент переважає? А права історичні?

Щоправда, **аргумент національного складу населення дещо небезпечний** для держави, яка своїми політичними кордонами обняла землі етнографічно неоднородні, мотивуючи це конечність тим, чим сьогодня мотивують німці свої зазіхання на Поморя („безпека Европи“). А проте з тих арґументів годі зрезиґнувати. І так відомий публіцист Адольф Новачинський кинув думку, аби сен. Борага, коли він зреалізує свою заповідь приїзду до Франції, запросити на Поморя, аби він з автопсії переконався, хто заселює цю землю, яку він готовиться віддати німцям.

Чи польський уряд послухає ендецького публіциста, це ще невідомо. Зате є майже певною річю, що американський сенатор навіть після познайомлення себе зі спірним тереном та признання, що там живуть здебільша поляки, не змінить свого погляду. Американці призвичаєні до **мішаного населення** і національний принцип не дуже то їм зрозумілий.

Зате навіть можуть закріпитися погляди Борага на потребу ревізії проблеми Поморя — під впливом нової події, яка зайшла на Сході Европи: відновлення спроби заключити **польсько-совітський пакт неагресії.** Цю нову спробу коментують німці, як акт військово-політичного характеру, а саме, як забезпечення плечей Польщі в евент. конфлікті з західним сусідом. Іншими словами: така інтерпретація підкреслює знову можливість і небезпеку німецько-польського зудару за „коридор“, а досить згадати про таку можливість, щоби спонукати американських пацифістичних сенаторів інтервеніювати у справі розвязки небезпечної проблеми.

В. Север.

9. грудня загальний перепис населення! Дбайте, щоби в той день записано як вашу батьківську мову — українську мову! Домагайтеся двомовних аркушів і вписання вас по українськи! Перед підписанням аркуша — добре перевірюйте записані дані!

ДРАМА СОЮЗУ НАРОДІВ.

(Від нашого кореспондента.)

(Докінчення.)

IV.

Єдиному присутному на салі, серед яких двох сотень чужих, українському свідкові цього представлення, не могли не насуватися самочинно деякі спогади аперед 10 років. Саме в тій салі, в якій оце засідає Рада Союзу Народів, засідала одного гарного дня місяця травня 1919 року велика антантська комісія для переведення завішення зброї між польськими (Пілсудський-Галлер) і українськими (УГА) військами.

То була т. зв. комісія ґенерала Боти (півд. Африка) друга з черги антантська комісія для тієї справи. Діяльність першої (ґен. Бертелемі) покінчилася була невдачею. Галицько-українська сторона, мабуть ведучися ілюзоричними рахунками на могучу поміч з боку Директорії і пок. отамана Петлюри (ці ілюзії щодо т. зв. „Великої України“ і її, так сказати, „кінетичної“ енерґії державної й військової відограли велику, досі як слід не оцінену, ролю в нашій почезну, досі як слід не оцінену, ролю в нашій політиці критичного періоду), відкинула була предложення ґен. Бертелемія і розвязала таким чином руки переможної тоді антанти супроти польсько-української війни. Щоб трохи затерти некорисне враження, викликане нашою відмовою Бертелемівського завішення зброї, перебуваючий тоді (березень 1919 року) в Швайцарському Берні, в дорозі на мирову конференцію, уповажнений галицького державного секретаріяту (і одночасно Директорії) звернувся був до президента Вільсона в Парижі з довшою телеґрафічною нотою, в якій, заперечивши польські наклепи на українську сторону і представивши політичні, військові й особисті (сторонича поведінка французького ґенерала) причини відкинення комісійного предложення, заявив готовість західнього українського уряду перепинити дальший пролив крови і прихильно прийняти всяке нове посередництво антанти на основі відомих засад през. Вільсона. На цю телеґраму д-р Панейко одержав у перших днях березня, за посередництвом американської амбасади в Берні ось яку телеґрафічну ноту:

„Президент Вільсон одержав Вашу телеґраму з 13. березня, в якій Ви торкаєтеся відносин між Україною і Польщею. Президент поставився до неї з найповажнішою увагою. Президент хоче Вас упевнити, що він здає собі справу з положення і що безпроволочно буде вислана спеціяльна міжсоюзницька місія для провірення всіх фактів.

„Президент числить на те, що в спільному інтересі Україна безпроволочно припинить свою військову діяльність, вижидаючи приїзду цієї місії.

„Президент думає, що Україна матиме довіри до доброї віри союзних урядів у зусиллях розвязати незгоду між Польщею і Україною тай знайти справедливу розвязку їх спору“.

На другий день після одержання телеграми през. Вільсона, наш уповажнений поїхав до Парижа. Настав тоді час гарячкової роботи по всіх великих делеґаціях, зібраних тоді в Парижі, час заходів коло всіх мірódатних антантських делеґатів і відповідних військових дорадників, період не десятка, а може сотні конференцій, розмов, переконувань, нот і меморіялів, а результатом усього того був проект завішення зброї, вироблений новою антантською комісією, цим разом під проводом бурського ґенерала Боти. Проект цей був нам без порівнання корисніший від проекту Бертелемівської комісії (між ін. він залишав нам нафтові терени Борислава-Дрогобича). Коли проект був готовий, українська делеґація одержала від мирової конференції запрохання вислати свого представника на засідання комісії, щоб одержати там вироблений комісією проект. Таке саме запрохання одержала на той самий день і польська делеґація.

V.

Засідання комісії відбувалося в тому самому величньому сальоні тутешнього міністерства закордонних справ (Орсейське Побереже), в якому оце засідає Рада Союзу Народів. Поляки вислали туди двох представників (Дмовського і пок. ґенерала Розвадовського) — число зовсім достаточне, щоби без дискусії перейняти на письмі проект і карту для розгляду і пізнішої заяви. Українській делеґації число одного чи двох представників для такого пасивного завдання видавалося за малим, і поперла того дня „наших“ у французьке міністерство не мала ватага: щось сім (чи навіть девять?) запорожців, з яких 90 проц. не розуміло ні словечка по французьки ні по англійська (офіціяльні мови конференції) та які „мусіли“ там бути. Ці люди були свідомі, в глибині своїх душ, що вони попалися в Париж припадково, нічим, ні знанням справ, ні політичним досвідом, до цього важкого завдання не кваліфіковані: з заздрістю і ненавистю ця братія дивилася на тих нечисленних (одного-двох) членів делеґації, що „ходили по делеґаціях“, там коли лучилася „нагода“ „виринути на дипльоматичному полі“ — запрохання комісії Боти — вони масою туди поперли і ні які огляди ні доцільности, ні звичаїв ні пристойности не були в силі в той день припинити наш масовий наступ на Ке-д'Орсе. Незвичні до таких наступів, міністеріяльні лакеї дивилися на нас наче на якесь екзотичне племя (подібно, як іншим разом, старий Клемансо, котрий запрохав був до себе одного українського делеґата, а побачив щось сімох!), і вйково сидівся нам у передпокою комісії, ждучи своєї черги. Аж раптом отворилися двері і — не вийшов, а буквально

вискочив відти, наче пружиною викинений — Дмовський, а за ним Розвадовський, з проєктом комісії в руках. Оба так наявно переполохані, розсерджені, збентежені, що навіть не були в силі наложити собі маски байдужности. Причина: ген. Бота, нафта, Борислав, то що...

Два поляки вибігли з міністерства, а на місце цих двох польських делегатів, котрі оба, нічого й казати, були на своєму місці, посунулась шнурком на салю, перед зелений стіл, обсаджений дипльоматами і штабовими офіцирами під проводом старого героя з трансвальської війни — українська валка „дипломатів" і отаманчиків...

С. Заліський.

З церковного життя.

Т-во ім. Петра Могили. — „Малоросійское" обєднання. — Митроп. Денис у „Рідній Хаті". — Все благополучно в сліпому куті.

Чергова (після ВУО) імпреза Певного, а в дійсности тих, чиї він пляни переводить у життя: церковне т-во імени Петра Могили. Залежність православної церкви від політичних чинників, хоч була для всіх очевидна, але офіційно не була припечатана. Тепер припечатав її сам митроп. Денис на організаційних зборах згаданого т-ва в Луцьку дня 19. XI. ц. р.

Українізаційний тон „Української Ниви" давно став „ділом давно минулих днів". Така, значить, була вища воля: не розводити українського патріотизму в церкві. Церква українського народу повинна бути трохи така, трохи сяка, а трохи онтака. А коротше — єдіная неделімая. І спочатку розвязали церковний комітет, потім „Укр. Нива" на приказ згори перестала писати про українізацію та осуджувати москвотяпство, ще згодом прибічна рада луцького брацтва складалася з „русскіх" ріжних „наречій" і нарешті створено т-во ім. Петра Могили. що дає право участи в ньому всім православним „русскім" — великоросам, малоросам, белорусам і т. д., включно до повітових протоєреїв і членів консисторій.

Батьківський голос митр. Дениса найшов, як бачимо, відгук у синівських серцях „нивівців", „рідноxатівців" і „вуїстів". Забути стару сварню, кинути всякі сепаратизми, обєднатися всім „русскім", — сказали вони й запроєктували т-во ім. П. Могили. Митрополит Денис, редакція „За Свободу", п. Туберозов, повітні протоєреї й інші вірві сини сказали: „Добро єсть" таке т-во і прибули на його організаційні збори. Словом, і високо на верхах і низько на рідноxатівських та інших великорусскіх і малоросійських низах настала згода й мир.

Орг. збори відбулися в „Рідній Хаті". поріжнені брати „русскіе" помирилися, облобизалися, обрали на голову соціяліста товариша Власевського й заклали т-во ім. Петра Могили. Митр. Денис в асисті секретаря синоду арх. Олексія поблагословив це „добре починання" і відїхав, сказавши, що цей день — день замирення братів русскіх і відновлення єдіної-неделімої, є щасливим днем у його житті. А щоб не було непорозуміння, беняміничик митр. Дениса, б. міністр УНР, а нині священик Вилибіда, сказав у розмові, що українська мова властиво буракова мова і „не лєть єсть" нею молитися Богу.

Всяке обєднання мусить мати якийсь привід. Має його й церковно-русское обєднання в т-ві П. Могили: боротьбу за православну церкву. А через те, що всяка боротьба мусить мати вояовників, то одночасно з деклараціями на приступлення до товариства ім. П. Могили давалися й декларації на приступлення до ВУО.

Ви, читачу, протираєте очі і пригадуєте собі архим. Віталія? Проводите анальогію? „Союза русского народу" й ВУО? „Чайні" й „Рідна Хата" (на якій ще недавно бачили шильд „реставрація")? „Єдіна неделімая" церква тоді й тепер? Протоєреї тодішні й теперішні? Тодішня мова „базарная" і сьогоднішня „буракова"? Находите анальогію? Воля ваша!

Ми так далеко не йдемо. Лише стверджуємо факти. Митр. Денис, який відмовлявся не тільки взяти участь у луцькому церковному зїзді, але й уділити для нього благословення, сьогодні опинився в „чайній"... вибачте, в „Рідній Хаті", на зборищі не делегатів українського народу від парохій, а неумандатованих гастрольорів, які „зїзжають" на всякі такі зборища. Своєю присутністю серед тих, що силоміць захопили брацтво й довели його до комісаровладства, митр. Денис санкціонував їхній чин та анулював свої протестаційні заяви з приводу його ліквідації. І нарешті те, що якась „вища" сила привела митроп. Дениса аж до „Рідної Хати", свідчить про повну залежність української православної церкви від політичних чинників.

Це вже сліпий кут, з якого нема виходу: церква, ВУО й союз русского народа у формі всерусского т-ва ім. Петра Могили — це вже тепер одно ціле. Про зверхні чинники не кажемо.

Що скаже український нарід на цю компромітацію найвищої церковної влади та на „єдінческо-неделімческу" акцію волинських певників — це інше питання. Тількиж православному українцеві соромно...

Православний.

З життя Волині.

Новий великий комуністичний процес 23. XI. в луцькому окружному суді розпочалася розправа проти 71 членів „Комуністичної Партії Західньої України" (КПЗУ). Вступ до салі розправи за дозволом. Процес потріває довший час. Очевидно, цей процес започаткує низку процесів інших комуністів, які чекають на свою чергу.

Гірка доля селян. Положення тих селян, що потерпіли в літку ц. р. від градобою, дуже важке: не всі посіяли озимину, хліба й паші для худоби нема, корови й коні випродують за безцін. Але найгірше, що всупереч існуючим розпорядженням центральної влади й вияснениям голови скарбової палати, з тих селян стягаються податки, секвеструється майно, призначають ліцитації. А відомо, що вони мають право на відложення податків, а навіть на знесення їх.

Свято „Рідної Школи". Луцька повітова „Просвіта" дня 6. грудня улаштовує ювилейне свято „Рідної Школи". Свято відбудеться в салі „Просвіти". Початок в 12. год. 30 хв. попол. На програму свята складається: 1) відкриття, 2) реферат про „Рідну Школу", 3) драматичний етюд С. Черкасенка „Жах", 5) співи (Т-ва „Просвіти") і 5) деклямація поезій О. Олеся, О. Пчілки, В. Самійленка, В. Воробкевича й інші. Виконавці точок програми — дорослі й діти. Треба гадати, що луцька інтелігенція візьме участь у святі громадно.

Новий шлях. Спішно викінчується решту нового шляху, який сполучить Замостє на Холмщині з Рівним, Корцем і Дубном через Луцьк на Волині.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 29. ЛИСТОПАДУ 1931.

Л. І.

Польща, Балтик і Україна.

(Характеристична розвідка в Le Monde Slave).

Париж, листопад.

Старий Monde Slave. — Склад редакції. — Українознавчі матеріяли.

Бенеш у своїх споминах оповідає, яким чином весною 1917 року засновано „Le Monde Slave", перший в Европі науково-політичний місячник, присвячений усім галузям життя славянських народів. (Кажемо „перший", бо „Архів..." Ягіча, що виходив від 1877 р. у Берліні займався виключно славянською фільольогією). Чехи видавали тоді під редакцією відомого Ернеста Дені тепер уже небіщика, свій орган „La Nation Tchèque", але в цьому органі, себто політичному офіціозі „Чеського Національного Комітету" не личило трактувати питання інших славянських народів, в яких, як відомо, взаїмних конфліктів було більше ніж денебудь. А революція в Росії поставила на денний порядок питання славянських народів.

Перший „Monde Slave" проіснував недовго, бо до вересня 1918 року: він став жертвою Берестейського миру, який викликав глибоку нехіть до всіх питань бувшої Росії. Але не вважаючи на своє коротке існування „Monde Slave" приніс низку знаменитих матеріялів в обсягу українознавства, подекуди для свого часу епохальних. Відтак Пер Шаль (Chasles), високий урядовець міністерства фінансів, що недавно помер, добрий знавець Росії, де нераз бував, подав обєктивну студію про „українське питання й принцип національностей" (ч. 3—4); світової слави лінґвіст Меє освітлив „українську мову". (Ч. 2) переклади із Шевченка, Костомарова та коротка французька бібліографія України доповнюють українознавчі матеріяли першого „Monde Slave".

Вкінці 1924 р. видання „Monde Slave" відновилося з тою-же програмою, але з характером більшої офіціозности та зближення до чехословацького уряду. Журнал, як місячник, швидко став першим слявістичним журналом в Европі, до якого уважно прислухуються в авторитетніших колах.

Його редакційна колеґія складається з осіб, добре відомих у Франції й поза нею. Головний редактор професор історії та культури славянських народів у Сорбоні Люї Айзенман, відомий знавець бувшої Австро-Угорщини, автор клясичної праці про „Австроугорський компроміс 1867 року", одночасно головний редактор найстаршого історичного журналу „Реві Історік", директор французьких університетів, директор Французького Інституту в Празі та член комісії для публікації французьких документів про походження війни. Підчас війни Айзенман відограв велику ролю в будівництві чеської держави; це Сетон-Вотсон Франції. Не є таємницею, що проф. Айзенман і сьогодні є один з найбільших експертів тутешнього уряду в справах Східної та Центральної Европи.

Інші члени редакційної колеґії: Фурноль, бувший посол, заст. голови париського інституту славянознавства, автор низки книг про Середню Европу; знаний публіцист Огюст Гове́н, що саме недавно помер, проф. Жюль Леґра, професор російської літератури в Сорбоні, та Анрі Моассе, професор історії Східної Европи в Вищій Морській Школі та бувший шеф канцелярії прем'єра Тардіє. Як бачимо, редакція „Monde Slave" дійсно складена з людей на своєму місці.

У перші роки свого істнування другий „Monde Slave" в справах бувшої Росії користувався головно силами російської еміґрації. Були це імена, правда, першорядні, як напр. Мілюков, але ці автори не могли не відбивати своєрідного освітлення української справи. Широкий розголос свого часу набрала розвідка про Україну — Мякотіна. Заслужений історик соціяльного життя на Україні в XVII.—XVIII. в. в цій розвідці покинув наукову підставу і виступив, як російський політик, навіть перекручуючи деякі історичні документи.

Проте згодом „Monde Slave" все більше займав обєктивне й навіть прихильне становище в українських справах, присвячуючи щораз більше місця Україні на своїх сторінках. В 1927 році тут зявилася розвідка Рене Мартеля про українське питання, переклад „Гуса" Шевченка, зроблений панею Борщаковою спільно з Мартелем, а потім ціла низка статтей І. Борщака на українознавчі питання, зібрані в окремих книжках.

„Monde Slave" — журнал науковий, неакадемічного типу, що реагує живо на сучасні проблеми славянських народів. Очевидно, що він не міг не відгукнутися на відомі галицькі події минулого року.

Вереснева книжка за 1930 р. поруч зі статтею про Данціґ п. Страсбурґера, комісаря польського уряду в Данціґу, принесла статтю на 20 сторінок під заголовком „У Східній Галичині", підписану „Uni Polonais". Стаття ця розпочинається як мотто віршами:

W takim płaczu, lamencie wszystka Ukraina!
A ni z chłopów ta wojna, z żołnierzów przyczyna!

Автор розповідає про польсько-українське минуле, не ховаючи, що його ідеал федерація Люблинської Унії. Кажучи про Переяславську Угоду, автор пише: „Не буде прибільшенням ствердити, що Україна була одна з головних причин упадку Польщі. Саме з України прийшли всі нещастя старої Польщі й зрозуміле є завзяття старої польської історичної школи проти „зрадника" Хмельницького. Коли була тут зрада, то треба визнати, що цій зраді дивно сприяла, то треба визнати, що цій зраді дивно сприяло засліплення деяких поляків, що надто числили на силу шаблюки. Прийшов день, коли козацька шаблюка рубала жорстокіше, ніж шаблюка польського маґната"...

Після огляду подій 1918—1919 рр. польський автор пише: „Можна було привязати Східну Галичину до долі польської держави, надавши першій широку автономію. Европа чекала на цей ліберальний жест. Антанта заангажувала своє слово; тому, що українських екстремістів приборкали, можна було повернути до справжньої інтеліґентної та розумної традиції люблинської унії"...

(Продовження буде.)

Перепис населення дня 9-го грудня ц. р.

Як треба записуватись при переписі?

ПРО ПЕРЕПИСНІ АРКУШІ І СПОСІБ ЇХ ВИПОВНЮВАННЯ.

Роди переписних аркушів.

Загальний перепис населення відбувається в той спосіб, що виповнюється переписні аркуші. При другому загальному переписі населення в Польщі, що відбудеться дня 9. грудня ц. р. люди будуть виповнювати ріжні роди переписних аркушів, відповідно до того, до яких ділянок життя відносяться питання, поставлені в аркушах. Будемо мати при сьогорічному переписі такі роди аркушів:

1) **Загальний переписний аркуш зразок „А".** Це підставовий аркуш і в ньому мають бути вписані всі особи, які в дні 9. грудня ц. р. перебуватимуть на просторі польської держави. Про цей аркуш скажемо окремо.

2) **Переписний аркуш зразок „Б".** В тому аркуші переписний комісар має записати всі нерухомости по містах. Про кожну нерухомість треба відповісти на 18 питань. Цей аркуш має дати державній владі інформації про нерухомости по містах і тому він зоветься аркушем нерухомостей.

3) **Переписний аркуш зразок „Ц".** Він торкається теж нерухомостей по містах. В ньому переписний комісар має зсумувати відомости, які подані на аркушах „Б".

4) **Преписний аркуш зразок „БЦ".** Цей аркуш виповнюють переписні комісарі тільки у сільських громадах. Він сповняє у сільських громадах ту ролю, яку по містах виконують окремі зразки а саме зразок Б) і зразок Ц) і його звуть будинковим аркушем. В ньому слід вписати всі будинки, які призначені на помешкання, хоч би тимчасово в них ніхто не мешкав, і всі будинки, вправді не призначені на помешкання, в яких проте живе хоч би одна особа.

5) **Переписний аркуш зразок „Д".** Цей аркуш є зеленої краски. Це аркуш місцевостей. В ньому треба зібрати інформації про всі міста, місточка, села, фільварки, кольонії, хутори, присілки. Крім цього цей аркуш має давати відповіди, чи дана місцевість має школу, почту, телеграф, телефон, залізничу стацію і т. д. На основі висліду цього перепису треба уложити покажчик усіх місцевостей Польщі.

6) **Переписний аркуш зразок „Г".** При помочі цього аркуша рожевої краски треба перевести у цілій державі перепис дітей у віці до 13 літ, себто уроджених в літах 1918 до 1931. Цей аркуш зложено на домагання міністра освіти, щоби воно для свого вжитку мало перепис дітей у шкільному віці.

Загальні уваги.

Лише загальний переписний аркуш зразок „А" є двомовний, себто складений у польській і укранській мові. Всі інші аркуші є зладжені у польській мові. Переписний аркуш зразок „А" виповнює або само населення або переписні комісарі. Всі інші аркуші виповнює тільки переписний комісар. Правдивість відомостей, які подає перший аркуш, **стверджують своїм підписом особи, що винаймають чи займають на своє імя помешкання** і переписні комісарі. Всі інші переписні аркуші підписують тільки переписні комісарі.

Переписний аркуш зразок „А".

Підставовий переписний аркуш зразок „А" зложений в той спосіб, що він обіймає особи, які займають одно помешкання.

Перша сторінка. Гору першої сторінки виповнює переписний комісар. Він відповідає на питання: переписна округа, повіт, громада, назва оселі, точна адреса нерухомостей, число помешкання і т. п. По середині першої сторінки находяться вказівки щодо способу виповнювання переписного аркуша зразок „А". На долині першого аркуша є питання, які відносяться до опису помешкання (отже чи помешкання займає власник дому, чи воно винаймлене, зі скількох кімнат складається і т. п.).

Друга і третя сторінка. На тих сторінках треба дати відповідь на 27 питань, що відносяться до перепису всіх осіб звичайно замешканих у помешканні, як також тимчасово присутніх у помешканні після стану з півночі з дня 8. на 9. грудня. Для кожної особи призначена окрема переділка. Таких переділок є 10.

Коли в помешканні находиться більше 10-ти осіб, решту переноситься на додатковий переписний аркуш.

ВИПОВНЮВАННЯ ПООДИНОКИХ РУБРИК.

Обговоримо і пояснимо тільки спосіб виповнювання найважніших рубрик.

Рубрика 5. В тій рубриці слід подати відношення всіх осіб до голови домашнього господарства, отже: жінка, син, челядник, служниця, внук, гість і т. п.

Рубрика 7 (дата народження). В тій рубриці слід подати день, місяць і рік народження кожної особи. Лише у випадку, коли докладна дата невідома, слід подати число скінчених літ, для дітей нижче одного року — число місяців.

Рубрика 10 (віроісповідання). В тій рубриці треба вписати те віроісповідання, до якого дана особа належить **формально**, а не її релігійне переконання. Як безвіросповідні можуть вписувати себе лише ті, що **виступили** з даної церкви, згідно з вимогами закону. Напр. суботники, які у старостві не виступили з католицької чи православної церкви, не можуть записуватися як суботники.

Рубрика 11 (рідна мова). Про те, що це рідна мова, урядові пояснення кажуть:

Як рідну мову треба вписати мову, яку дана особа вважає за найближчу для себе. Звичайно це буде мова, у котрій дана особа думає, та якої уживає у своїй родині.

Для дітей, що не вміють говорити, як також для осіб, що через фізичне каліцтво чи умовий недорозвиток не говорять, треба вказати ту мову, яка, з огляду на їх родину, була би чи буде правдоподібно їх рідною мовоою.

В переписних аркушах для Східної Галичини є вичислені мови: польська, **українська** у скобках „руска", жидівська, російська у скобках „великоруска" і т. п. Аркуші для північно-західних земель говорять про українську мову не подаючи в скобках „руська". **Українці повинні вписувати лише українську мову як свою рідну.** Хто буде подавати руську мову, той може спричинити, що влада окремо зрахує українців та окремо „русинів" і зробить з нас два народи. У цій рубриці слід читкими буквами вписати слово: **„українська"!**

—o—

ІНТЕРВЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ В СПРАВІ ЗАГАЛЬНОГО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ.

В справі загального перепису населення, який має відбутися 9. грудня ц. р., іменем Української Парляментарної Репрезентації явився дня 24. листопаду ц. р. пос. З. Пеленський у ґенерального переписного комісаря у Варшаві.

Посол З. Пеленський порушив цілу низку справ, звязаних з переписом населення а саме:

1) Звернув увагу на § 21. переписної інструкції, який згори передбачує можливість, що на територіях заселених українцями може забракнути двомовних переписних аркушів. Цей параграф розумі'ють місцеві чинники в цей спосіб, що староства на переписних конференціях дають хибні інформації. Напр. в Чорткові дня 1. XI. ц. р. референт публичного безпеченства п. Тадеуш Ґомулкевич заявив, що мають бути з правила уживані польські переписні аркуші, а українські треба давати лише священикам та іншим особам, які цього виразно будуть домагатися. Отже так інтерпретують місцеві чинники § 21. переписної інструкції, чого вислідом буде, що на нашій території двомовні переписні аркуші будуть лише рідкими вимками. Така поведінка є незгідна з постановами закону про права української мови на українській території.

2) В деяких місцевостях переписна влада дає інструкції переписним комісарям, що особам, які подадуть своє віросповідання як римо-католицьке, слід без дальшого запиту вписувати рідну мову польську. Загально відомо, що є дуже поважне число громадян українців латинського обряду, яких згори позбавляють права записування за українців.

3) Рівнож у богатьох випадках не приймають зголошення українських громадян на переписних комісарів. Відкидають зголошення інтеліґентних і відповідно кваліфікованих українців, а приймають на їх місце напів грамотні особи польської народности. При іменуваннях переписних комісарів доходить до того, що нпр. переписними комісарями іменовано в Чорткові кільканацятьлітніх хлопців з третього і четвертого року учительського семинаря.

4) Ґенеральному переписному комісареві предложив пос. Пеленський оригінальну відозву Прушинського в справі перепису на українських територіях з „відповідними інструкціями". Заходить побоювання, що багато комісарів виконає цю інструкцію п. Прушинського. Відозву українського громадянства в справі загального перепису в Раві Руській повітове староство сконфіскувало.

5) Переписна інструкція § 16. доручає на двірських обшарах перевести перепис власникові, дібр чи пак його повновласникові. В цей спосіб відбирається двірській службі примітивне горожанське право подати особисто до перепису такі дані, які двірська служба уважає за згідні з правдою. Отже згори заходить небезпека записання всеї двірської служби на поляків.

6) У львівському воєвідстві до повітових переписних комісій покликано дуже мало українців.

На підставі повищого українське населення має зовсім оправдані побоювання, що перепис буде переведений незгідно з дійсним станом річи. Проти зловживань при переписі буде українське громадянство боронитися всіми законними засобами.

Ґенеральний комісар заявив послові З. Пеленському, що зажалення У. П. Р. приймає до відома і розслідить порушені справи.

—o—

Українська відозва

ТА ЕНДЕЦЬКИЙ ДОНОС.

З приводу відозви, підписаної діячами з усіх українських таборів, в якій вони наклику-ють зрозуміти вагу перепису і взяти в ньому участь, ендецький „Курер Львовскі" висловив своє — очевидно — велике невдоволення. Відозва, мовляв, є повна нісенітниць, „а вже великим нетактом (?!) треба вважати зворот про закордон... „Діло" й УНДО — читаємо в „К. Л." — застерігалося кількакратно, що українці не мають ніякого контакту з закордоном, а тимчасом при нагоді перепису чуємо покликування себе на опінію закордону, що є актом не лише нельояльности супроти Польщі, але й просто річю, звернено проти її престіжу".

Брошура Марцелія Прушинського, в якій він м. ін. закликає, що „ніхто не може (в переписі) подавати української (руской) мови, бо за 5 або 6 літ (!) він, головнож його діти будуть говорити по польськи" — не є ніяким „нетактом"; не є також „нетактом" накликування на прилюдному вічу студентів — будучих переписних комісарів — до „боротьби" на ґрунті перепису. Про це отверто пише й такі виступи рекламує „Курер Львовскі". Але відозва до українського населення українських діячів є ділом, за яке треба негайно зголосити денунціяцію!

Очевидно, що протиставлення становища „Діла" і УНДО у справі „звязків з закордоном" становищу зганої відозви — є звичайним натяганням і злобним ендецьким крутійством. „Діло" й УНДО завжди протестувало й протестує проти інвектив, наче українське політичне життя стоїть в *залежности* від якихнебудь закордонних чинників, наче німці, більшовики і біс зна хто кермують українською політикою, субвенціонують українські установи і т. п. Однак ніколи „Діло" й УНДО не казало, що їм не залежить на *опінії* закордону і що українці зрікаються впливати на цю опінію шляхом обєктивної інформації про правдивий стан українського життя та про вагу української проблеми! Це дві з ґрунту окремі справи і перемішати їх не вдається. Є теж цілком ясною річю, що українцям залежить на тому, щоби їхня достойна поведінка при переписі 9. грудня ц. р., масова участь, свідомі зізнання, і — врешті — вислід *перевірка вписаних даних* перепису, *який відповідав би дійсному національному станові*, — що нам на тому залежить, аби все те відбилося в опінії світа прихильним для нас відгуком.

Останні вісти

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ШКІЛЬНИЦТВА В ПОЛЬЩІ.

„Газета Польска" повідомляє, що мін-ство освіти покінчило праці над реорганізацією шкільництва. Школи будуть 4-х типів: народні, ґімназії, ліцеї й університети. Народня школа буде 7-кл., 4 перші кляси мають бути основні, дві дальші матимуть „окремішній характер", остання буде „замкненням науки". **Ґімназія буде 6-клясова.** Покінчення тих 6 кляс (мала матура), що дає універсальне образування, давалоб право займати **становища службовців II. катеґорії,** або перейти до фахових шкіл чи ліцею. Двохлітній ліцей має отвирати доступ до вищих шкіл. Тут щойно має відбутися поділ на напрямки: гуманістичний, клясичний та мат.-природничий.

У ГРУДНІ ПЕРЕВОРОТ В АВСТРІЇ?

ВІДЕНЬ, 27. XI. ПАТ. „Арб. Цтг." принесла довірочний обіжник нац. соціялістів в Австрії, в якім сказано, що Гаймвера приготовляє держ. переворот в Австрії і то на початок грудня. Обіжник взиває нац. соціялістів, щоби не брали участи в перевороті, щоб поборювати о. Зайпеля та представляє його як зрадника народу.

СТАН ОБЛОГИ ПЕКІНУ.

МУКДЕН, 27. XI. ПАТ. Японці вислали підмоги на зал. шлях Пекін-Мукден та зайняли зал. двірець Яо-Ян-Го. В Пекіні проголосили знову стан облоги.

КРУГЛИЙ СТІЛ Ч. 2.

ЛЬОНДОН, 27. XI. ПАТ. Князь Валії отворив конференцію Круглого Стола для справ Бірманії (яка є складовою частю Індії). На конференції обговорять справу окр. конституції для Бірманії.

Берестейський процес.

(28-ий день.)

У пятницю як перший зізнавав **кс. Саляк** (парох Грибова). Каже, що праця Вітоса в Галичині була дуже тяжка, бо треба було з цісарського мужика зробити польського горожанина. Це, що ділялося підчас виборів, пригноблювало селян. Коли їм видирали виб. картки, жалілися, що це виглядає наче в неволі. Нераз говорили до свідка: „Єгомосць, то ви нам таку гарну Польщу обіцювали!" Хто влержував зі свідком взаємини, мав прикрости. Одного з старостів, тридцятькількалітнього чоловіка, спенсіонували за це, що не вмів запровадити свідка на санаційне подвірячко.

Пос. інж. **Павловський** (Стр. Люд.) стверджує, що польськість у Сх. Галичині завернула на кілька літ назад. Нема одноцілої адміністрації, кожен службовець зданий на власний дотеп. Приходять щораз то нові службовці які не знають теренів, інші не хочуть наразитися та роблять нераз те, що суперечить інтересам держави. У Динові свідка побито до непритомности, він подав їх назвища, та прокуратура не зробила вжитку. Краєвого й повітового самоврядування нема. Їх називають „киванами", бо можуть лише кивати головою на це, що скаже староста.

Св. Бялас (канонір [illegible] артилерії) зложив присягу на позір і каже, що обв. Савіцький говорив на вічу, що тих хто ломить закони, треба вішати на ліхтарнях.

Св. **Вісьньовський,** селянин з Яновиць біля Тарнова розвеселив цілу салю. Каже, що хотів іти до війська на добровольця. Тому щоби мати протекцію, переслав владі якийсь бюлетин проф. Гарлендера, аби покарала винуватих. Одначе суд „винуватих" звільнив.

Невдалий гітлерівський заговір.

БЕРЛІН, 27. XI. ПАТ. Викриття гітлерівських приготувань до збройного перевороту в Гесії приняло розміри великого політичного скандалу, про який вся німецька преса подає широкі інформації. Вислід доходжень ствердив автентичність сконфіскованих підчас ревізії документів. Тайні засідання, на яких обговорено текст проголошення майбутнього гітлерівського уряду в Гесії, відбувалися на фільварку під Вормсом, який арендує від геського скарбу один із провідників гітлерівського руху, д-р Вагнер. Гітлерівський посол д-р Шефер, що видав проклямацію поліційній владі, брав участь у перших нарадах, однак незабаром зірвав зі заговірниками. Перед цим конфліктом його висували кандидатом на міністра внутрішніх справ геського уряду. Націоналістична преса називає його тепер ренегатом. Наслідком ревізії поліція арештувала тепер багато осіб, вмішаних у невдалий заговір.

Весь індійський нарід у поготівлі.

ЛЬОНДОН, 26. ПАТ. На запит журналіста, як уложилися би відносини в Індії, колиб конференція Круглого Стола не довела до порозуміння, Ганді відповів: Невиконання справедливих приречень небезпечне. Мені здається, що весь нарід є в поготівлі та жде лише сигналу.

Новинки

— **Евген Говикович** веде свою робітню футер у Львові, **вул. Домініканська 4.** 404 35—?

— **Місяць Листопад — місяць книжки „Червоної Калини".** Всі видання „Червоної Калини" в місяці листопаді можна дістати з 30% знижкою (крім календаря і видань з р. 1931). 763 ?

— **Ми обнижили знову** значно і так уже кількакратно знижені ціни **усіх наших виробів.** Просимо переконатись про це особисто, без обовязку купна. **„Pallium"** Виробня охоронної та спортової одежі, Львів, вул. Вірменська 3. Тел. 54—24. 907 1-4

— **„Distinction" Косметичний Кабінет** Львів, вул. Коперника ч. 42 а, II. п. Телеф. 72—18. Виконує всі косметичні заходи (усуває зморшки, вигладжує і відмолоджує церу, усуває плями, лойотоки, веснянки, червоність шкіри etc.) чисто **індивідуально.** Уживає найновіших метод найліпшими косметичними засобами, під ґарантією **нешкідливими.** Ціни дешеві, для ПТ. урядничок і студенток знижка. Години приняті від 10—14 та від 15—19-ої.

— **Великий кусень тоалетового мила за 65 сот.** Часи, в яких знамените тоалетове мило було недоступне для загалу, минулися. Сьогодні кожний може дешево купити добре тоалетове мило „Schicht — Universal". Це нове, знамените мило, виробу відомої фабрики Schicht — Lever S. A., визначується першорядною якістю і низькою ціною. Ті, які його випробували, висказуються про нього з повним признанням.

— **Вистави „Цвіркуна".** Пригадуємо, що Львівський Український Театр „Цвіркун" дає в салі Ремісничої Палати в суботу 28. ц. м. вечором ревію „Все для ідеї", в неділю пополудні нар. оперету „Перехитрили", а вечором ревію „Не банкротуємо". Початок вечірніх вистав в год. 7.30. Недільна пополуднева вистава зачнеться в год. 3.30.

— **Уважайте на свої кишені!** Під отсим кличем поміщена в 264 ч. „Діла" осторога перед кишенковими злодіями, що обловлюються при нагоді наших театральних чи музичних імпрез у Львові. Подані там назвища пошкодованих зпоміж наших громадян, що потерпіли при гардеробах

у Ремісничій Палаті. Такі-ж злодійства повторяються майже правильно при кожному концерті чи виставі також і в салі Лисенка, а навіть Польського Муз. Т-ва. Тягнуться гуртком злодії особливо там, де приступ до гардероб, а навіть в сусідстві саль є безконтрольний. Окрадений при таких нагодах аж тричі (2 годинники і 2 портфелі), вважаю за свій обовязок поставити домагання до уряджуючих концерти чи вистави, щоб конче постаралися про поліційну асисту, головно при гардеробах (з 2 осіб). Потрібну на це квоту — найбільше по 10 сот. від кожного гардеробового квитка — можна легко зібрати. Ця асиста слідкувала би за злодіями і вже своєю появою відстрашувала би їх до деякої міри. — Самому-ж треба стерегтись, щоби злодій не орієнтувався, де годинник, а де мошонка та приготовити заздалегідь дрібні гроші на гардеробу, а виходячи зі салі по скінченій виставі мати в руці квиток на річи, запнявши передтим добре свою одіж. — **І. Г.**

— **Перевірка причини будівельної катастрофи у Львові** Воєвідство усталило склад комісії знавців для перевірки причин будівельної катастрофи у Львові. — Поліція арештувала інж. А. Каганого у звязку з будівельним нещастям.

— **Присуд смерти.** Суд присяглих у Перемишлі засудив Ст. Гавронського з Библа на кару смерти, який у вересні застрілив парубка Йос. Ноджака.

— **З краєвої хроніки.** Поліцай пострілив у погоні Івана Плашку підозрілого у вломі до суду в Сеняві. — У Скопові, перемиського повіту, трапилося кілька занедужань плямистим тифом. — Вломники ограбили касу „Українбанку" у Стрию. — У Руднику над Сяном завели телеграфічно-телефонічну обслугу в обмежених годинах дня. — Зі складниці С. Фруса при вул. Шептицьких у Львові забрали вломники кілька скринь із убранням. — Львівська поліція арештувала кількох комуністів і одного співробітника комун. щоденника „Вядомосьці" у звязку з викриттям підземельної друкарні. — Арештували жебрачку Антоніну Ґнат, яка вкрала 4-літню донечку Андрія Шидловського з Новосілок, перемиського повіту, щоби видом розплаканої дитини розбуджувати милосердя. Малу Марусю віддали батькам, жебрачка стане перед судом.

— **Сім присудів смерти.** Наглий суд у Барановичах засудив після трьохденної розправи під замітом шпигунства в користь Радянщини, на смерть: М. Свірка зі столпецького повіту, Івана Борика, Михайла Тарасковича, А. Фокицького, Івана Храповика та Олексу Скалка з Горонжої.

— **Жертва студентських неспокоїв.** У Кракові помер студент 1-го року медицини Г. Гольдман на серцеву недугу. Він одержав наганy від ректора у звязку з неспокоями на крак. університеті.

— **Померла Л'я де Путті.** У Ню Йорку померла відома мадярська кінова зірка Лія Де Путті.

— **Курс танців** на Рутовського 22 II. (Руське Касино) улаштовує в суботу 28. XI. в 6. год. веч. **продовжену годину танців.** Гостям раді. 93?

— **Не корпорації, а організації.** У статті „Українське студентство для Просвіти" („Діло" ч. 267. з 27. листопаду) в 11 точці ухвалених постанов сказано: „Студентська анкета приймає з признанням до відома заяву Ради Українських Студентських Корпорацій у Львові..." має бути „Організацій". Українське студентство ніяких корпорацій не має. Рівночасно Рада Студентських Організацій просить усі українські часописі, які помістили згадані резолюції, подати це спростування.

— **Справлення друкарських помилок.** У вчорашній передовій статті **„Українці на берестейському процесі"** зайшла одна прикра помилка, а саме при самому кінці передостаннього уступу зложено: „то та сама ексцепція має звязок з саботажами „УВО"". Має бути: „то та сама з саботажами „УВО" — [illegible] звязок" з саботажами [illegible] зайшла ще [illegible] Має бути [illegible] 15 [illegible].

Ревізії у гітлерівців.

БЕРЛІН. 27. XI. ПАТ. У Дармштадті поліція перевела нові ревізії в централі гітлерівської організації та в мешканнях партійних провідників. Сконфіскова ні документи переслано державній надпрокуратурі в Липську.

БЕРЛІН. 27. XI. ПАТ. Гітлерівська і німецько-національна партії зголосили в пруському соймі внесення, домагаючись від уряду, щоби відкликав розпорядок, на основі якого державним урядовцям не вільно належати до нац.-соціялістичної партії. Внескодавці покликуються на те, що през. Гінденбурґ і міністр Ґренер визнали гітлерівський рух леґальним.

Гітлерівці відпекуються від заговору.

БЕРЛІН. 27 XI. ПАТ. Пресове бюро головної управи національно-соціялістичної партії заявило в справі ревізій, переведених у гітлерівських провідників у Гесії, що коли справді найдено обтяжуючі матеріяли, то вони фальшиві, а на всякий випадок це діло, з яким партія не має нічого спільного, про яке нічого не знала та яке вражає виключенням. Управа партії зможе заняти в цій справі точно спрецизоване становище аж тоді, коли буде мати зміст невідомих їй досі документів. Вкінці підкреслено у заяві, що кожний член партії, який займається нелеґальними річами, буде з партії виключений.

Німецькі селяни проти ліцитацій.

КЕНІҐСБЕРҐ. 27. XI. ПАТ. В місцевости Шенкендорф у Східних Прусах мала сьогодні відбутися ліцитація одного селянського господарства, однак селяни силою її перешкодили. Юрба з яких 100 осіб ставила опір владі, не допускаючи до ліцитації. Подібні випадки бувають щораз частіші у Східніх Прусах.

Комісія для Манджурії.

ПАРИЖ. 26. XI. ПАТ. Рада Союзу Народів спрецизувала на сьогоднішньому засіданні покликання комісії до Манджурії. В дожиданні остаточних інструкцій з Нанкіну, відложено засідання до завтрішнього дня. Бріян приняв делеґатів, японського Йошізаву й китайського д-ра Ше.

Напружена ситуація на Рад. Україні.

ЛЬОНДОН. 26. XI. АТЕ. В англійських торговельних колах велике враження викликали звіти, які одержала англійська торговельна палата від представників англійських фірм, що торгують з Радянщиною. Більшовицька влада не всилі опанувати ситуації на Україні, де ролі т. зв. куркулів відгравають тепер хліборобські колективи, що не хотять постачати збіжжа. В останньому часі ситуація сильно загострилася. Терористичні напади і вбивства комуністів повторюються всюди. Серед населення зростають сепаратистичні настрої за відділенням України від Радянщини. Навіть бідні селяни, що являлися досі опорою комуністів, піддаються націоналістичній пропаґанді. Довіз збіжжа та інших продуктів майже зовсім припинився, наслідком чого більшовики не можуть виконати умов, зроблених із закордонними фірмами. На основі одержаних звітів англійські торговельні кола рішили звернутися до міродатних чинників, щоби зажадали від Радянщини гарантій, які забезпечили би дотеперішні зобовязання. Одночасно окремий комітет при англійській торговельній палаті порадив англійським фірмам, щоб не давали кредитів радянським господарським орґанізаціям з огляду на напружену політичну ситуацію, в якій найшлися більшовики на Україні.

—o—

За незалежність Монголії.

МОСКВА. 27. XI. ПАТ. Радянська преса довідується, що японський союзник Юан-тсін-кай звернувся до шефів тимчасових урядів у Мукдені, Гей-люн-тсаю і Зего з новим проєктом утворення незалежної Монголії. На основі цього проєкту згадані провінції дістануть автономію й утворять спільний федераційний уряд, що розтягатиме свої впливи на цілу Манджурію. Уряд мав би в першу чергу занятися приборканням бандитизму, користуючися допомогою Японії. Юан-тсін-кай пропонує, щоби його проєкт розглянула негайно скликана задля цього конференція представників згаданих тимчасових урядів.

З судової салі.

ВІДПОВІДАЛЬНОГО РЕДАКТОРА „СЛОВА ПОЛЬСКОГО“ ЗАСУДИЛИ НА МІСЯЦЬ ВЯЗНИЦІ!

Нашим читачам відома вже справа б. посла *Дм. Палієва* проти відповідального редактора „Слова Польского“ *Вітолда Скшичинського*, якого перший потягнув перед суд за нечувані наклепи й інсинуації, що їх виписувало „Слово Польске“ на його особу в часі, коли він сидів у тюрмі і не міг ніяк боронитися. Свого часу й ми напятнували таку поведінку редакції „Слова Польского“, яка вважала за згідне з честю й журналістичною етикою погуляти собі здорово на чести безборонного політичного вязня.

Епільогом тої справи була нинішня розправа (27. ц. м.), вже четверта з черги, якій проводив ст. с. радник Мединський. Обвинуваченого боронив адв. д-р Дверніцький, п. Палієва заступав адв. д-р Старосольський.

На нинішній розправі переслухано знову кількох свідків, м. ін. адв. д-ра Степюка з Підгаєць, п. Тиктора, д-ра Калину і ред. Розенберґа. Всі вони поголовно заперечили все те, що про п. Дм. Палієва виписувало „Слово Польске“. Покликаний обороною обвинуваченого свідок Микола Козачишин, стельмах зі Львова, заявив, що п. Палієва не знає і навіть ніколи його не бачив (!), а про мниме опльовування п. Палієвом українського прапора довідався — саме зі „Слова Польского“...

Після того д-р Дверніцький ставив ще внесення, щоби в характері свідка покликати на розправу радн. Івахова з воєвідства, який, мовляв, потвердить усе те, що „Сл. П.“ закидало п. Д. Палієву. Одначе трибунал це внесення відкинув.

Розправа закінчилася тим, що *трибунал признав відповідального редактора „Слова Польского“ Вітолда Скшичинського винним і засудив його на місяць вязниці без заміни на гривну*, одначе з відложенням кари на 3 роки.

*

Зміст останніх двох промов оборонців *на процесі проти 14-ти обвинувачених* за державну зраду і напад під Бібркою, *адв. д-ра В. Старосольського й адв. д-ра М. Глушкевича*, подамо з технічних причин у найближчому числі.

—o—

СПОРТ.

ОСТАННІ ЛІҐОВІ ЗМАГАННЯ.

В неділю 29. ц. м. будуть розіграні вже останні в цьому році ліґові змагання, а саме: Чорні—Краковія у Львові (год. 11.30 передпол.), Гарбария—Висла у Кракові, Погонь—Леґія у Варшаві і Рух—Варшавянка у Великих Гайдуках.

ОСОБИСТІ ВІСТИ.

Довідуємося, що І. дружина львівської України тратить цілу свою славну трійцю з нападу, яка в першу чергу придбала їй у двох минулих сезонах широкий розголос і популярність. А саме *Петрів*, не принятий на медичний факультет у Львові, виїхав на медичні студії до Вільна, *Кобзяр* переїздить на днях до мистця аматорів Закарпаття, С. К. „Русь“ в Ужгороді, де йому запевнили відповідну посаду в банку і де буде грати в барвах заприязненого з Україною клюбу, а Лисик, який по довшій слабости трохи прийшов до себе, просив і дістав в Україні звільнення. Чи знайде провід секції копаного мяча України відповідних заступників на їх місце?

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Цвіркун" (саля Ремісничої Палати, Стрілецька площа 7):

Субота, 28. листопада, год. 7·30 веч. „Все для ідеї", ревія в 14 точках

Неділя, 29. листопада, год. 3·30 попол. „Перехитрили", нар. оперета Кропивницького.

Неділя, 29. листопада. год. 7·30 веч. „Не банкротуємо!" Ревія в 14. точках А. Курдидика.

Кооператива Український Театр у Львові (Театр ім. І. Тобілевича у Станиславові):

ЛЬВІВ. Саля Театру Ріжнородностей (Нар. Дім):

Середа, 2. XII. „Пурга".
Четвер, 3. XII. „Жінка, що вбила".
Пятниця, 4. XII. „Схоплення Сабінок".
Субота, 5. XII. „Мина Мазайло".
Неділя, 6. XII. „Церковна миш" (год. 3. пополудні).
Неділя, 6. XII. „Гетьман Дорошенко" (год. 7·30 вечором).

Білети скорше набувати в Союзному Базарі.

Великий Міський Театр:

Субота, 28. листопаду год 3·30 попол. „Баба Яга" представлення для дітей (ціни найнижчі).

Субота, 28 листопаду год. 7·30 веч. „Донжуанові вакації".

Неділя 29. листопаду год 3·30 поп. „Баба Яга", байка для дітей (ціни найнижчі).

Неділя 29. листопаду год. 7·30 веч. „Донжуанові вакації".

Театр Ріжнородностей:

Субота, 28. листопаду в год. 3·30 поп „Про сліпого Кавя, ворожку та парівну райських боів" спец. казка Кубішівни.

Субота, 28. листопаду в год. 7·30 веч. „Штуба", трохи комедії та трохи драми К. Лечицького.

Неділя, 29 листопаду в год. 3·30 поп. „Про сліпого Кавя, ворожку та парівну райських боів", спец казка Кубішівни.

Неділя, 19. листопаду в год. 7·30 веч. „Штуба".

Понеділок, 30. листопаду в год. 7·30 веч. „Штуба".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Світла великого міста" (Чарлі Чаплін)

КАСІНО: „Роман із поручником" (Льоренс Тибет).

КОПЕРНИК: „Табу", „Прикордонний леґіон".

ЛЕВ: „Завойовник сердець".

МАРУСЕНЬКА: „Табу", „Прикордонний леґіон".

МІРАЖ: „Рай для жінок", „Дитина на сваят".

ОАЗА: „Хатина дядька Томи" (звукова версія)

ПАЛЯС: „Леві та Ска".

ПАН: „Біржа кохання" (Марлена Дітріх).

ПАСАЖ: „Роскоші небезпек" (Гарольд Льойд).

ПРОМІНЬ: „Еротікон".

СОНЦЕ: „На пісках Сагари".

СТИЛЕВЕ: Ґрета Ґарбо як „Анна Крісті" та „Ляврі й Гарді".

УТІХА: „Приятель індіян", „Королі пустині".

ХИМЕРА: „А коли прийде хвилина розлуки" (Діна Ґралля).

Програма радіо.

Понеділок, 30. листопаду 1931.

Ляйпціґ (259,3) 21.40 Пісеньки. **Льондон** (356,3) 19.30 Концерт. **Гельсінґфорс** (368,1) 18.25 Спів. **Гамбурґ** (372,2) 18.30 „Критична оцінка теперішнього стану річей". **Букарешт** (394,2) 20.45 Румунська музика. **Сотенс** (403,8) 18.00 Концерт. **Берлін** (419) 16.30 Китайські пісні. **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. **Лянґенберґ** (472,4) 18.20 Поезії. **Міляно** (500,8) 21.00 Концерт. **Відень** (516,4) 18.30 „Враження з подорожі до Китаю". **Харків** (937,5) Концерти для молоді: 14.30, 16.00. Концерти: 15.00, 21.00 0.01. **Ленінград** (1000) 18.30, 19.00 Концерти. **Осльо** (1083) 20.00 Концерт. **Калюнборґ** (1153,8) 20.00 Концерт. **Москва** (1481) 15.00, 18.30, 21.00 Концерти.

Вівторок, 1. грудня 1931.

Ляйпціґ 259,3) 21.15 Комедія. **Льондон** (356,3) 21.00 Концерт. **Гельсінґфорс** (368,1) 19.00 Концерт **Гамбурґ** (372,2) 19.30 „Від орлйсу до голови цукру". **Сотенс** (403,8) 20.30 Концерт. **Берлін** (419) 20.30 Хор. **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. **Лянґенберґ** (472,4) „Сьогоднішні мистецькі проблеми". **Міляно** (500,8) 19.15 Всячина. **Відень** (516,4) 20.35 Література. **Рига** (524,5) 16.00 Концерт. **Мінхен** (532,9) 17.00 „Дивогляди природи". **Будапешт** (550,5) 21.00 Концерт. **Любляна** (575,8) 16.00 Хор. **Харків** (937,5) 15.00, 18.30, 20.00, 0.01 Концерти. **Ленінград** (1000) 18.00 Концерт. **Осльо** (1083) 20.00 Концерт. **Калюнборґ** (1153,3) 21.25 Пісні. **Москва** (1481) 15.00, 18.30 Концерти.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 29. листопаду 1931.

Львів (380,7) 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 12.15 Концерт 14.00, 14.40 Господарські виклади. 15.55 Для дітвори. 17.15 „Хліб і харчівня". 17.30 Цікаві новини. 19.00 Всячина. 19.25 Спортова оповістка. 19.30 Пісні. 19.45 „До зброї". 20.30 Концерт. 21.55 Література. 22.10 Спів. 22.45 Спортові новини. 23.00 Танкова музика. Музика: 14.20, 15.00. Грамофонові кружки: 16.20, 16.55.

Понеділок, 30. листопаду 1931.

Львів (380,7) 11.40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11.58 Час із Варшави. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оповістка. 14.00 „Не піддаймося лихові". 15.15 Грошева біржа. 15.25 „Вчителі та навчання дорослих". 16.00 Боротьба з недугами. 16.20 Навчання французької мови. 17.10 „Перший подорожник у Польщі". 17.35 Концерт. 18.50 Всячина. 19.15 Господарські новини. 19.30 Фейлетон. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 Опера з грамоф. кружків. 22.40 Доповнення щоденника. 22.50 Спортові новини. 23.00 Танкова музика. Народня музика: 13.35, 13.55, 14.25. Грамофонові кружки: 12.10, 15.45, 16.10, 18.40, 19.25.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Заграва" український театр І. Волощука.

КРАКОВЕЦЬ:
30. XI. — Циганка Аза.
1. XII. — Ой, не ходи Грицю.
2. XII. — Ромео і Юлія.
3. XII. — У вирі кохання.

РАДИМНО:
4. XII. — Циганка Аза.
5. XII. — Хмара.
6. XII. — Ой, не ходи Грицю.

З Радимна іде театр на 2 вистави до Ярослава. 817

Загальні Збори, кооперативи „Священича Санаторія" відбудуться дня 30. листопаду 1931. в год. 5. пополудні в канцелярії Митрополичої Консисторії, пл. св. Юра ч. 5. — Надзірна Рада. 936 1-1

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Вп. Пану Докторові Осипові Філясові — спеціялістові дитячих недуг у Львові — Сапіги 21. складаємо цею дорогою щиру подяку за вміле і дуже дбайливе вилічення нашої дитини із дуже тяжкої недуги.

Збоіска 20. XI. 1931.

о. Р. С. Ганаси.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.